

Ilmailulain (281/1995) 58 §:n tulkinta vuonna 1998

Lentoturvallisuusvirasto ilmoitti (kirje 6.8.1998 Dnro 22/29/96) pyrkineensä opastavalla kirjeenväihdolla ja yhteistyöllä toimimaan siten, että **”yhdistyksen ilmailuhistoriallisesti arvokas toiminta voidaan taata”**. Samassa kirjeessä esitetyn Lentoturvallisuushallinnon tulkinnan mukaan ansiolentolupaa omaamattomalla yhdistyksellä ei ole **”[...] oikeutta lennättää muita kuin yhdistyksen omia jäseniä eikä lentää toisen maksamana ja tilauksesta henkilö- tai tavarakuljetuksia [...]”**.

Nykyiset säännökset ja niiden tulkinta

Asetuksen (EY) N:o 216/2008 (EASA-asetus) 3 artiklan i) kohdan määritelmän mukaan ansiolentotoiminnalla tarkoitetaan *”ilma-aluksen mitä tahansa yleisön saatavilla olevaa toimintaa maksusta tai muutoin vastikkeellisesti, tai silloin, kun toiminta ei ole yleisön saatavilla, lentotoiminnan harjoittajan ja asiakkaan välisen sopimuksen nojalla harjoitettua toimintaa, jossa asiakas ei valvo lentotoiminnan harjoittajaa”*.

Kun on kyseessä lentotoimintaa historiallisella ilma-aluksella harjoitettava yhdistys, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi katsoo yhdistyksen jäsenen valvovan yhdistyksen lentotoimintaa, mikäli yhdistyksen säännöt, yhdistyksen jäseneksi hyväksyminen ja yhdistyksen jäsenen päätösvalta ovat yhdistyslain (503/1989) mukaisia, kuitenkin siten, että yhdistyksen hallituksen päätös jäseneksi hyväksymisestä tehdään ennen lentopäivää.

Liikenteen turvallisuusviraston kanta on, että yhdistyksen harjoittamaa jäsenten kuljettamista historiallisella ilma-aluksella jäsenmaksua vastaan ei katsota ansiolentotoiminnaksi, jos yhdistyksen säännöt ja toiminta ovat sellaiset, että yhdistyksen jäsenten voidaan katsoa valvovan yhdistyksen harjoittamaa lentotoimintaa.

Historiallisella ilma-aluksella tarkoitetaan tässä yhteydessä EASA-asetuksen liitteen II a) –kohdassa lueteltuja ilma-aluksia seuraavasti:
”Ilma-alus, jolla on selkeä historiallinen merkitys, joka liittyy
- osallistumiseen merkittävään historialliseen tapahtumaan
- huomattavaan vaiheeseen ilmailun kehityksessä, tai
- merkittävään asemaan jäsenvaltion asevoimissa”.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi selventää ja korostaa:

Jos yhdistys kuljettaa ilma-aluksella muita henkilöitä kuin jäseniään, kyseessä on kaupallinen ilmakuljetus, johon vaaditaan lentotoimintalupa.

Jos liikenteen turvallisuusviraston tietoon tulee seikkoja, jotka antavat aiheita epäillä historiallisilla ilma-aluksilla harjoitettavissa lennätyksissä kaupallisen ilmakuljetuksen tunnusmerkkien täyttyvän, Liikenteen turvallisuusvirasto tulee selvittämään, mistä toiminnassa on kyse, ja tarvittaessa rajoittamaan sitä tai kieltämään sen.

Liikenteen turvallisuusvirasto harkitsee muutoinkin sen selvittämistä, millä edellytyksillä yhdistysten historiallisilla ilma-aluksilla harjoittama jäsentensä lennätystoiminta voi mahdollisesti jatkaa lentotoimintaa koskevien Euroopan Unionin säädösten tullessa sovellettaviksi Suomessa, ja tulisiko edellä esitettyä tulkintaa ehkä muuttaa.